

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

X kadencja

Zapis stenograficzny

z posiedzenia
Komisji Spraw Zagranicznych
i Unii Europejskiej (15.)

25 lutego 2020 r.

Porządek obrad:

1. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji – COM(2020) 022.
2. Zmieniony wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu i Migracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz – COM(2020) 023.
3. Akty nieustawodawcze, w sprawie których komisja wystąpi o stanowisko rządu – propozycja: COM(2019) 636, COM(2020) 024, COM(2020) 035, COM(2020) 014, COM(2020) 021, COM(2020) 037, COM(2020) 050.
4. Akty nieustawodawcze, w sprawie których komisja nie wystąpi o stanowisko rządu – propozycja: COM(2019) 631, COM(2019) 624, COM(2020) 001, COM(2020) 002, COM(2020) 003, COM(2020) 005, COM(2020) 008, COM(2020) 017, COM(2020) 028, COM(2020) 029, COM(2020) 032.

(Początek posiedzenia o godzinie 13 minut 19)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący
Bogdan Klich)

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dzień dobry, witam państwa. Otwieram piętnaste posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej.

Będzie to posiedzenie legislacyjne.

Witam przedstawicieli rządu, Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej z sekretarzem stanu, panem Grzegorzem Pudą, na czele. Witam przedstawicieli Ministerstwa Aktywów Państwowych. Witam przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości z panem Marcinem Romanowskim, podsekretarzem stanu, na czele. Witam naszych eurodeputowanych: pana Bartosza Arłukowicza i pana Roberta Biedronia.

Proszę państwa, tak jak na każdym posiedzeniu legislacyjnym, będziemy zajmować się aktami prawnymi Unii Europejskiej, które przechodzą przez Radę Ministrów. Będziemy dziś wyrażać opinię Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej na temat 2 aktów prawnych.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos w sprawie porządku obrad, który przewiduje te akty prawne? Nie.

Rozumiem, że porządek obrad został zaakceptowany.

Chciałbym przejść do punktu pierwszego porządku obrad: wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

Dokument ten ma ma sygnaturę COM(2020) 022.

Projekt stanowiska rządu Rzeczypospolitej Polskiej otrzymaliśmy na podstawie art. 7 ustawy kooperacyjnej i zgodnie z ust. 4 tego artykułu

nasza komisja może wyrazić opinię o projekcie tego aktu.

Poproszę przedstawiciela Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej o przedstawienie projektu stanowiska rządu.

Bardzo proszę.

SEKRETARZ STANU W MINISTERSTWIE
FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ
GRZEGORZ PUDA

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Szanowni Panowie Europosłowie!

Przedmiotowy wniosek Komisji tak naprawdę jest związany z projektem utworzenia Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Jak państwo doskonale wiedzą, Komisja Europejska zaproponowała w nim przedmiot i taki szczegółowy cel funduszu, określono zasięg geograficzny, środki finansowe i metodologię alokacji środków finansowych, zakres wsparcia, zakres terytorialnych planów sprawiedliwej transformacji, ramy pozwalające mierzyć rezultaty funduszu za pomocą odpowiednich wskaźników oraz mechanizm modyfikujący wysokość wsparcia w przypadku nieosiągnięcia celów końcowych.

Rząd z zainteresowaniem przyjmuje propozycję Komisji Europejskiej dotyczącą utworzenia tego funduszu. Uważamy, że zwiększeniu ambicji klimatycznych Unii Europejskiej powinno towarzyszyć wsparcie ze środków budżetu Unii Europejskiej krajów i regionów, dla których wysiłek transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej będzie znacznie bardziej kosztowny z uwagi na specyficzny miks energetyczny, w którym dominującą rolę odgrywają stałe paliwa kopalne. Jak państwo doskonale wiecie, możemy tutaj mówić o kilku regionach, ale ten,

którego to najbardziej bezpośrednio dotyczy, to region województwa śląskiego i całego Śląska. Podczas rozmów, dyskusji temat dotyczący tego regionu wielokrotnie jest podnoszony i z jednej strony pokazywany jako przykład dobrej transformacji, która już nastąpiła – mówię tutaj o mieście Katowice – a z drugiej strony mówi się o potrzebach, jakie są w tym tzw. obwarunku, a nawet, powiedziałbym, dalej niż w obwarunku, bo na terenie całego województwa śląskiego. Oddziaływanie tych kopalń bardzo często odczuwane jest nie kilka, a kilkadziesiąt kilometrów od samej kopalni.

Celem tego funduszu ma być łagodzenie skutków społeczno-gospodarczych transformacji, a nie wsparcie procesu transformacji samej w sobie – warto to podkreślić. Jednak w opinii rządu fundusz powinien brać udział także w realizacji tej transformacji, bowiem i potrzeby, i koszty transformacji są bardzo duże. Jak państwo zapewne również wiedzą, Komisja Europejska zaproponowała, że budżet funduszu na lata 2021–2027 wyniesie 7,5 miliarda euro. To wydaje się kwotą dużą w kontekście tego, o czym się mówi, natomiast potrzeby, jak państwo doskonale sobie zdajecie sprawę, są dużo większe. Środki te będą pochodziły z przesunięć z budżetów polityk traktatowych, polityki spójności i wspólnej polityki rolnej, określonych w wyjściowej propozycji wspólnych ram finansowych na lata 2021–2027.

Warto podkreślić, że podział środków finansowych pomiędzy państwa członkowskie w założeniu ma uwzględnić przede wszystkim skalę wyzwań wynikających z transformacji w regionach o największej intensywności emisji gazów cieplarnianych. Ponadto Komisja zastosowała limit, tzw. capping, zapewniający, że żadne państwo członkowskie nie otrzyma kwoty przekraczającej 2 miliardy euro, oraz mechanizm dostosowania wysokości wsparcia w zależności od zamożności danego regionu.

Warto podkreślić – i to podkreślamy – że budżet funduszu powinien pochodzić z dodatkowych środków, a nie z przesunięć z budżetów polityk traktatowych. Fundusz powinien mieć jasno określoną i wyodrębnioną pulę środków. W naszej opinii oparcie budżetu funduszu w przeważającej mierze na już istniejących źródłach finansowania nie odpowiada ambitnym celom przedstawionym w projekcie rozporządzenia.

Wyrażamy zadowolenie, że Polska jest głównym beneficjentem funduszu. To duży sukces. Jak państwo doskonale wiecie, te 2 miliardy, o których jest mowa, są największą proponowaną alokacją. Musimy jednak podkreślić, że fundusz nie spełni swojej roli co do łagodzenia skutków transformacji w kierunku neutralności klimatycznej, jeżeli przyznane w jego ramach alokacje dla poszczególnych państw członkowskich podlegać będą arbitralnym ograniczeniom co do maksymalnej ich wysokości. Zaproponowany przez Komisję Europejską w metodologii podziału limit na jedno państwo członkowskie tak naprawdę nie znajduje obiektywnego odzwierciedlenia, merytorycznego uzasadnienia. Oznacza to, że alokacje przyznane poszczególnym państwom członkowskim nie będą proporcjonalne do skali wyzwań związanych z transformacją ani do poziomu zamożności. No, wielokrotnie kraje członkowskie podkreślają, że Polska jest największym beneficjentem czy ma być największym beneficjentem... No ale z drugiej strony trzeba sobie zdawać sprawę z tego, że jesteśmy powierzchniowo największym krajem, tak więc wydaje się naturalne, że kwota, która ma przypadać na nasz kraj, dotyczyć terenu Rzeczypospolitej Polskiej, musi być z automatu największa. Zastosowanie tego limitu obniży możliwość łagodzenia wszystkich negatywnych skutków związanych z przeprowadzeniem długotrwałego i kosztownego procesu transformacji w Polsce.

Tutaj warto podkreślić, że budżet tego funduszu ma zostać uzupełniony przez państwa członkowskie o środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i transfery z kopert narodowych polityki spójności w wysokości od 1,5 do 3-krotności alokacji funduszu dla danego państwa członkowskiego. Komisja Europejska proponuje, by środki transferowane nie były uwzględniane w koncentracji tematycznej polityki spójności oraz w ogólnym wymogu co do przeznaczenia 25% wydatków polityki spójności na cele klimatyczne. Oznacza to wprost przesunięcie tych środków polityki spójności na rzecz budżetu funduszu.

Zdecydowanie sprzeciwiamy się co do wymogu transferu środków z kopert narodowych. Naszym zdaniem, z naszej perspektywy to będzie osłabiało naszą i tak już okrojoną możliwość... Alokacje narodowe z polityki spójności

już zostały istotnie zmniejszone w stosunku do perspektywy 2014–2020 i dalsze uszczuplanie środków, jakim jest zapewnienie konwergencji społeczno-gospodarczej w Unii Europejskiej... W naszej opinii transfery z polityki spójności mogłyby być uzasadnione w takiej sytuacji, kiedy na poziomie koncentracji tematycznej i wymogu ponoszenia wydatków na cele klimatyczne byłoby to akceptowalne. W takim przypadku minimalna wysokość obowiązkowego transferu ze środków polityki spójności nie powinna być wyższa niż jednokrotność alokacji z funduszu.

Przedstawiony przez Komisję Europejską zakres przedmiotowy wsparcia funduszu wyłącza możliwość finansowania m.in. inwestycji w infrastrukturę gazu ziemnego. Oczywiście rząd jest bardzo mocno rozczarowany tak wąsko określonym zakresem przedmiotowym wsparcia funduszu. Szczególnie niezrozumiałą jest brak zachowania neutralności technologicznej, co eliminuje niektóre technologie, w tym te oparte na gazie ziemnym, które są niezbędne lub pomocne w procesie przechodzenia do gospodarki niskoemisyjnej.

Komisja Europejska zaproponowała również, by fundusz wspierał wszystkie państwa członkowskie. W opinii naszego rządu fundusz powinien koncentrować się na tych państwach i regionach, które najbardziej są narażone na społeczne i gospodarcze konsekwencje polityki klimatycznej Unii Europejskiej, w szczególności na tych wciąż uzależnionych od węgla, od gospodarki węglowej. Ta propozycja Komisji Europejskiej uzależnia korzystanie ze środków funduszu od przygotowanych terytorialnych planów sprawiedliwej transformacji, przygotowanych przez państwa członkowskie, a zatwierdzanych przez Komisję. Naszym zdaniem warto podkreślić, że plany te powinny podlegać obiektywnej ocenie, a kryteria, o których mowa, powinny być jasno określone w projekcie rozporządzenia.

Ze względu na zaawansowanie prac legislacyjnych związanych z przygotowaniem pakietu legislacyjnego dla polityki spójności na lata 2021–2027, a także w związku z potrzebą pilnego finalizowania... ze względu na początkowy etap prac nad rozporządzeniem ustanawiającym Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w naszej opinii zasadne jest rozważenie możliwości włączenia środków funduszu do programów operacyjnych na późniejszym etapie ich wdrażania, tak aby prace nad niniejszym

projektem rozporządzenia nie wpływały dodatkowo na opóźnienie w uruchomieniu programów z polityki spójności na lata 2021–2027.

Warto na koniec dodać, że stanowisko rządu jest pozytywne względem zaproponowanej koncepcji wdrażania Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, niemniej jednak musimy tutaj powiedzieć, że mamy kilka istotnych uwag szczegółowych, które będziemy zgłaszać w trakcie prac w Radzie Unii Europejskiej nad tym stanowiskiem. Te uwagi dotyczą głównie tego, o czym powiedziałem w trakcie tego krótkiego sprawozdania. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY BOGDAN KLICH

Bardzo dziękuję.

Zanim oddam głos pani marszałek Morawskiej-Staneckiej, chyba potrzebna będzie, Panie Ministrze, autokorekta pańskiej wypowiedzi, dlatego że usłyszeliśmy o tym, że rząd akceptuje te propozycje, które zostały przedłożone i w myśl których Polska otrzymywałaby kwotę 2 miliardów euro w najbliższej perspektywie 7-letniej. No, wszystkie doniesienia, te najświeższe, o debatach dotyczących wieloletnich ram finansowych wskazują na to, że jak do tej pory nie pojawiła się propozycja, w ramach której Polska miałaby otrzymać więcej aniżeli 50% tej kwoty. Są tacy politycy w Europie, którzy uważają, że w ogóle nie powinniśmy otrzymać ani grosza – ze względu na to, że pan premier Morawiecki nie zaakceptował celu neutralności klimatycznej 2050. Ale z propozycji przedstawionej parę dni temu, w piątek, przez przewodniczącego Rady Europejskiej, pana Michela, wynika, że najwyższy pułap, który byłby zaoferowany naszemu krajowi, to tylko 1 miliard euro, a zatem 50% tej kwoty, o której pan mówił.

Prosiłbym o wyjaśnienie w tej sprawie i, tak jak powiedziałem, autokorektę pańskiej wypowiedzi.

SEKRETARZ STANU W MINISTERSTWIE FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ GRZEGORZ PUDA

Ta kwota, o której szanowny pan przewodniczący powiedział, nie jest w projekcie rozporządzenia, dlatego nie odnosimy się do tej

kwestii. Trzeba jasno powiedzieć, że potrzeby, tak jak wcześniej powiedziałem, są z pewnością dużo większe niż ta kwota, o której jest mowa, i zdajemy sobie z tego doskonale sprawę. Żeby można było dyskutować o jakichś szczegółach, musielibyśmy mieć bardziej uszczegółowione dane dotyczące samego funduszu. My na chwilę obecną możemy dyskutować na takim poziomie informacji, którymi oficjalnie dysponujemy. No, proszę też zrozumieć, że gdybyśmy mogli, to oczywiście chcielibyśmy – zgodnie z tym, co pan przewodniczący zapowiedział – uzyskać kwotę większą.

I jeszcze warto powiedzieć... Ja w zeszłym tygodniu spotykałem się osobiście z europosłami w Brukseli, m.in. z panem europosełm Cozzolino. Jak państwo wiecie, jest to osoba, która będzie tu miała istotny wpływ, bo jest sprawozdawcą. Po stronie tych nastawionych może nieco mniej pozytywnie do tego naszego stanowiska istnieje również takie przekonanie jak pana przewodniczącego odnośnie do samego tego wejścia... Natomiast z tej perspektywy, dzisiaj ta wiedza jest taka, jaką przedstawiam. Jeżeli coś się zmieni – mam nadzieję, że dojdzie do sytuacji, w której... że w czerwcu taka dyskusja będzie się odbywała – to z pewnością z państwem taką informacją się będę mógł podzielić.

(Brak nagrania)

SEKRETARZ STANU W MINISTERSTWIE
FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ
GRZEGORZ PUDA

Bardzo dziękuję za ten głos, bo to jest istotne. Reprezentujemy interes kraju na froncie rozmów międzynarodowych.

Chciałbym dodać ze swojej strony, że bardzo istotną kwestią jest kwestia samego gazu, tzn. możliwości finansowania sieci dystrybucji związanej z gazem. Jak państwo wiecie, w tej chwili taka dyskusja w Unii Europejskiej – panowie europarlamentarzyści będą mogli dużo bardziej szczegółowo się wypowiedzieć w tej kwestii – cały czas ma miejsce, ta sprawa jest podnoszona. Proszę pamiętać, że oprócz tego, że... Kwestia gazu jest dla nas bardzo istotna, ale musimy też zadać sobie podstawowe pytanie: czy ta infrastruktura gazowa w przyszłości nie mogłaby służyć

innym celom? Naszym zdaniem to jest jakiś okres przejściowy, w którym ten gaz mógłby funkcjonować w takim systemie, jak funkcjonuje, natomiast docelowo... Jednym z paliw ekologicznych jest np. biogaz. Tak? I ten gaz też trzeba jakoś dostarczyć tą infrastrukturą. Można tutaj mówić przyszłościowo np. o wodorze. Oczywiście zdajemy sobie sprawę z tego, że ta infrastruktura może musiałaby zostać w pewnym elemencie zmieniona, ale z naszej perspektywy, z punktu widzenia naszego kraju możliwość finansowania instalacji i dystrybucji gazu jest kluczowa w tym całym procesie transformacji.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję.

Pan poseł Patryk Jaki, europoseł.

POSEŁ DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO
PATRYK JAKI

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Wysoka Komisjo, najpierw pytanie techniczne. Czy ja będę miał możliwość zadać kilka pytań, czy jednorazowo otrzymam głos?

(Rozmowy na sali)

Panie Przewodniczący, czy ja będę miał możliwość zadania kilku pytań po sobie, czy jednorazowo otrzymam głos? Bo nie wiem, jak technicznie to państwo...

(Przewodniczący Bogdan Klich: Posiedzenie jest zaplanowane do godziny 14.00.)

Aha, czyli nie mamy dużo czasu. Dobrze, to...

(Przewodniczący Bogdan Klich: Bardzo proszę.)

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Panie Ministrze!

To 3 najważniejsze pytania. Pierwsze pytanie jest takie. Zależy mi, tak jak chyba wszystkim, na bezpieczeństwie energetycznym polskiego państwa w dłuższej perspektywie. Jeżeli Polska do 2050 r. miałaby osiągnąć neutralność klimatyczną według projektu planu *Green Deal* i zrezygnować z węgla, a jednocześnie mielibyśmy nie otrzymać finansowania na gaz – a według konkluzji Rady pod znakiem zapytania również stoi finansowanie energetyki jądrowej – to chcę zadać pytanie: w jaki

sposób Polska, rezygnując z węgla, ma zapewnić sobie stabilne źródła energii? Czy macie państwo jakiś pomysł, jakąś refleksję w tym zakresie? Bo każde państwo potrzebuje stabilnych źródeł energii.

Po drugie, wyliczenia Ministerstwa Energii wskazują na to, że transformacja energetyczna według założeń *Green Deal* do 2050 r. będzie polskie państwo kosztować co najmniej 700 miliardów euro. Chciałbym zapytać, jaki rząd ma plan na to, aby ewentualnie zrównoważyć, wpisując się w ten plan, koszty transformacji naszej gospodarki w tym zakresie, z uwzględnieniem tego, że środki, które możemy ewentualnie otrzymać, w większości to będą środki, które... Po pierwsze, to będzie tylko kilka procent tego, o czym mówimy, po drugie, w większości to będą środki z EBI. Rozumiem, że nisko oprocentowane, ale to jest jednak pożyczka, jeżeli ja to dobrze rozumiem.

Po trzecie, chciałbym się dowiedzieć, czy rząd ma jakikolwiek plan, jak pomóc polskim przedsiębiorcom, szczególnie przemysłowi, który w dużej mierze jest oparty dzisiaj na energetyce energochłonnej. Albo będziemy im finansowali coś, co pomoże im zastąpić te dzisiejsze ich zasoby, albo to będzie oznaczało, że znacząco spadnie ich konkurencyjność na naszym rynku.

To są bardzo istotne pytania i naszym zadaniem... Ja pamiętam, że była mowa o tym, żeby chronić polskich przedsiębiorców, i była mowa o tym, żeby nałożyć ewentualnie jakiś podatek. Tam chodziło o to, że Unia Europejska miałaby nałożyć ewentualnie jakiś podatek, tak żeby nie było tak, że fabryka z miejscowości X w Polsce przeniesie się na Ukrainę i dalej będzie to samo produkowała, a Polska tylko straci firmę. Stąd pytanie: czy rząd ma jakikolwiek plan, jak chce sobie z tym poradzić? Idąc śladem słów pana ministra, patrzylibyśmy pozytywnie na tego typu rozwiązania... Oczywiście pytań jest jeszcze bardzo dużo, ale w związku z ograniczonym czasem te 3 najważniejsze. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję również.
Panie Ministrze.

SEKRETARZ STANU W MINISTERSTWIE
FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ
GRZEGORZ PUDA

Szanowny Panie Pośle, te pytania są skierowane nie do naszego ministerstwa, a bardziej do Ministerstwa Aktywów Państwowych i Ministerstwa Klimatu. Odpowiadając na tyle, na ile możemy... Jeżeli chodzi o pierwsze pytanie, dotyczące przejścia z węgla na coś innego, bardziej ekologicznego, jak pan mówił – mówimy tutaj np. o fotowoltaice – i zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, to powiem tak. Na przykładzie krajów zachodnich widać, że na dzień dzisiejszy – być może te technologie kiedyś będą lepsze – największym problemem krajów, które przeszły na fotowoltaikę, na ogniwa fotowoltaiczne i na energię odzyskiwaną z wiatru, jest to, że te źródła energii elektrycznej są bardzo niestabilne. To spowodowało, że kraj, który z nami graniczy, czyli Niemcy, w pewnym momencie znalazł się w sytuacji niestabilności energetycznej. Ale, jak mówię, byłoby dużo lepiej, gdyby na ten temat ktoś z przedstawicieli MAP się wypowiedział. Doskonale wiemy, że najważniejsze w istocie całej transformacji jest to, żeby zabezpieczyć możliwość stabilizacji energetycznej. Na dzień dzisiejszy bez gazu, jeżeli tego nie będzie... Naszym zdaniem tylko węgiel i gaz nam to gwarantują. No nie da się przejść z dnia na dzień, w ciągu jednej sekundy na coś innego, co zagwarantowałoby taką stabilizację.

(Poseł do Parlamentu Europejskiego Patryk Jaki: Tylko taka uwaga, Panie Ministrze: fotowoltaika nie jest stabilnym źródłem energii.)

No ja właśnie o tym mówię, Panie Pośle, właśnie o tym mówię.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.
Czy są jeszcze jakieś pytania z sali? Jeżeli nie... Jest pytanie.
Bardzo proszę, pan europoseł Robert Biedroń.

POSEŁ DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO
ROBERT BIEDROŃ

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Ja mam pytania oczywiście do pana ministra. Po pierwsze, jeśli chodzi o Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, to Frans Timmermans, przedstawiając projekt Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji podkreślił, co powinniśmy jako Polacy i Polki z dumą przyjąć, że jest to pomysł, który został wdrożony, zaproponowany przez Komisję, a który przedstawił Jerzy Buzek. Jerzy Buzek według Fransa Fimmermansa jest ojcem, pomysłodawcą tego funduszu, z czego powinniśmy być dumni i cieszyć się, że to jest nasz polski pomysł.

Wracając do tego funduszu, chciałbym zapytać, jak polski rząd zamierza pogodzić w ramach tych negocjacji odejście od chęci porozumienia się co do neutralności klimatycznej do 2050 r. w momencie, w którym ten fundusz ściśle jest powiązany właśnie z tymi deklaracjami... Nie da się z niego skorzystać, jeżeli Polska nie przystąpi do tej deklaracji. Jaka jest strategia polskiego rządu w tym zakresie, skoro wiemy, że tutaj pole manewru jest bardzo małe? Czy pan minister mógłby tę strategię nam jakoś wyjaśnić? Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Przyłączam się do tego pytania.
Bardzo proszę, Panie Ministrze.

SEKRETARZ STANU W MINISTERSTWIE
FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ
GRZEGORZ PUDA

Tak naprawdę w rozporządzeniu tych informacji nie ma. To, o czym pan poseł był łaskaw powiedzieć, to są głosy, które pojawiają się na Radzie. Jak gdyby to nie jest przedmiotem... Natomiast prawdą jest... Pan poseł powiedział, że nie jesteśmy w stanie... Z informacji, którymi my dysponujemy, wynika, że jeżeli nie przystąpimy, to ograniczenie będzie w wysokości 50%, więc jakaś część tego zostanie. Tak? Czy jest... Pan przewodniczący się dołączył do tego pytania. Na dzisiaj rozpatrujemy wiele różnych możliwych warunków, możliwych scenariuszy. Liczymy na to, że podczas prac, które trwają – ich efektem będzie to spotkanie czerwcowe – ta możliwość stosowania gazu jako takiego

buforu jednak zostanie uznana. Jeżeli nie zostanie uznana, no to będziemy stać przed bardzo dużym problemem co do tego przejścia, bo jeżeli... Może inaczej. Nie jesteśmy w stanie, tak jak panu posłowi przed chwilą tłumaczyłem, przeprowadzić transformacji energetycznej w ciągu, nie wiem, jednego dnia, jednej sekundy, jednego roku. To jest proces, który, jeśli będzie miał miejsce, będzie trwał przez wiele lat. My już to przerabialiśmy w latach dziewięćdziesiątych. Jak słusznie pan poseł powiedział, inicjatorem wówczas był pan obecnie europoseł Jerzy Buzek, z którym też spotkaliśmy się podczas naszego spotkania w zeszłym tygodniu. Osobiście uważam, że w interesie wszystkich nas jest rozmawianie ze wszystkimi – pomimo różnych problemów, różnych frakcji, interes globalny Polski jest dużo ważniejszy niż same przekonania – ale muszę powiedzieć, że ta rozmowa jest dosyć trudna. My wszyscy jako Polacy rozumiemy tę potrzebę, a bardziej rolę panów europosłów jest przekonywanie swoich kolegów do tego, że jednak jesteśmy w trochę innej sytuacji niż np. Niemcy, chociażby dlatego, że Niemcy tę infrastrukturę gazową rozbudowaną już mają, więc w ich interesie myślenie o rozbudowie infrastruktury nie jest tak stricte celem jak w przypadku Polski, która tej infrastruktury dystrybucji – bo cały czas mówimy o infrastrukturze dystrybucji – tak rozbudowanej nie ma. Myślę, że to tyle. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Panie Ministrze, myślę, że dobrym rozwiązaniem byłaby odpowiedź na piśmie w tej sprawie, którą pan poseł poruszył. Ja w każdym razie proszę o przedstawienie odpowiedzi na to pytanie na piśmie. Myśmy poświęcili całe posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej, chyba jeszcze w styczniu, tym wydarzeniom, które miały miejsce na Radzie i tej odmowie przystąpienia rządu RP do celu klimatycznego 2050 właśnie ze względu na tę fundamentalną sprzeczność, tzn. ze względu na to, że oto jest możliwość uczestniczenia w Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, a z drugiej strony nie przystępuje się do celu klimatycznego, co tak naprawdę uniemożliwia skorzystanie, przynajmniej w pełnym zakresie, z tego funduszu.

Tego nie rozumiemy w dalszym ciągu, tego nie rozumie większa część Polaków. W związku z tym bardzo bym prosił o odpowiedź na bardzo precyzyjne pytanie: jak rząd zamierza pogodzić nieuczestniczenie w celu klimatycznym 2050 z dostępem do Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji? Tak brzmi to pytanie.

**SEKRETARZ STANU W MINISTERSTWIE
FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ
GRZEGORZ PUDA**

Panie Przewodniczący, jeżeli to pytanie będzie skierowane do nas, to oczywiście w formie pisemnej odpowiemy, natomiast akurat tak się składa, że ja dzisiaj reprezentuję stronę rządową, a instytucją, która jest bezpośrednio zaangażowana w to, o co pan pyta, jest bardziej Ministerstwo Aktywów Państwowych i Ministerstwo Klimatu. Tak że jeżeli jest wola ze strony Wysokiej Komisji, to oczywiście odpowiemy, ale ja jednak zachęcałbym do tego, żeby skierować to pytanie bezpośrednio do tych, którzy ten temat bezpośrednio prowadzą i nadzorują. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Myślę, że pan minister się nie pogniewa, będąc tutaj dobrym pośrednikiem w tej sprawie, bo to jest pytanie skierowane do Rady Ministrów RP...

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej Grzegorz Puda: Dobrze. Dziękuję uprzejmie.)

Dziękuję bardzo.

Pani poseł Jazłowiecka... Pani senator Jazłowiecka, Danuta Jazłowiecka, wiceprzewodnicząca komisji. Wcześniej mówiłem o europosłach i ...

**SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Panie Ministrze, z pewnością wielu Polaków ucieszyło się z pana słów, słysząc, że Polska dostanie najwięcej pieniędzy, 2 miliardy euro, ale

tak do końca nie jest to prawdą. Oczywiście jeżeli chodzi o liczby bezwzględne, to rzeczywiście 2 miliardy to jest największa kwota, jaką może otrzymać kraj, który przystąpi do projektu neutralności klimatycznej. Polska jednak nie chce do tego projektu przystąpić, więc najprawdopodobniej dostanie tylko połowę tych środków. A jeżeli spojrzymy na wymiar... na to, ile euro przypada na mieszkańca, to zobaczymy, że tak naprawdę jesteśmy dopiero na czwartej pozycji... Jeśli zaakceptujemy cele neutralności klimatycznej do 2050 r., to wtedy będziemy na czwartej pozycji i na 1 Polaka będzie wychodziło 53 euro – np. na Estończyka przypada 95 euro – a jeżeli nie zaakceptujemy, to będzie to tylko 25 euro. Niemniej jednak chciałabym zapytać pana, czy Polska jest w stanie z funduszu rozwoju regionalnego i z funduszu społecznego wykorzystać nie 1,5 miliarda euro, a po 3 miliardy, co spowoduje, że jednak tych pieniędzy będzie znacznie więcej... To jest moje pierwsze pytanie.

Drugie pytanie dotyczy kopert krajowych. Pan kwestionował tę decyzję Parlamentu i Komisji czy właściwie propozycję Komisji, żeby pieniądze z kopert narodowych były też na to wykorzystywane. Czy to znaczy, że rząd nie przewidywał wykorzystania środków funduszu rozwoju regionalnego i funduszu społecznego na terenach, na których odczuwane są te skutki transformacji?

Trzecie moje pytanie dotyczy tych 240 miliardów euro – to jest prawie bilion złotych – które potrzebne są do... Pan europoseł Jaki powiedział, że tego jest jeszcze więcej, wskazał kwotę chyba 700 miliardów euro. Chciałabym zapytać, skąd takie wyliczenia. Chciałabym też prosić pana o przygotowanie pisemnej odpowiedzi na to pytanie. Na chwilę obecną to byłyby wszystkie pytania.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Panie Ministrze, bardzo proszę.

**SEKRETARZ STANU W MINISTERSTWIE
FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ
GRZEGORZ PUDA**

Dziękuję za te 2 pytania w sumie. Jeżeli chodzi o pierwsze pytanie, to nie chodzi o kwotę,

tylko chodzi o krotność. O to pani chodziło, jak rozumiem. Tak? Tam jest współczynnik, tam chodzi o środki w wysokości od 1,5- do 3-krotności. Oczywiście wiadome jest, że my byśmy chcieli te środki wykorzystać w stopniu jak najlepszym i chcielibyśmy, żeby, z jednej strony, ten wskaźnik był najwyższy, z drugiej strony, żeby te środki, jeżeli będą, były jak najbardziej adekwatne. Doskonale sobie zdajemy sprawę, że część środków europejskich jeszcze w poprzedniej perspektywie było wykorzystywane... Powiedzmy, że cele mogły być dużo lepiej sprecyzowane, niż były. Tak? Ten wskaźnik krotności, o którym pani mówi, oczywiście cały czas podlega dyskusji i my bierzemy to pod uwagę. Mam nadzieję, że jeżeli zwolnią się jakiegokolwiek środki, to może się uda... Ale na dzień dzisiejszy my przekazujemy takie wiadomości, jakie posiadamy, z największą chęcią i wolą przekazania państwu senatorom jak najbardziej rzetelnej i najświeższej wiedzy.

A co do drugiego pytania, to myślę, że pan dyrektor Dzierzgwia odpowie pani senator. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Bardzo proszę, Panie Dyrektorze.

**DYREKTOR DEPARTAMENTU STRATEGII
W MINISTERSTWIE FUNDUSZY
I POLITYKI REGIONALNEJ
ROBERT DZIERZGWA**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Szanowni Państwo, te pytania rzeczywiście były połączone ze sobą, dotyczyły kwestii alokacji z polityki spójności na ten cel, który jest związany z JTF. Tak jak pan minister wspomniał, ta krotność wynosi od 1,5 do 3. Oczywiście wiemy, zdajemy sobie sprawę, że przekazanie tego transferu do JTF spowoduje, że te środki koperty narodowej będą pomniejszone, a na razie w stanowisku rządu jest to, że nie chcielibyśmy, aby zwiększanie środków na JTF odbywało się kosztem polityk tradycyjnych takich jak polityka spójności. Tu trzeba sobie jasno powiedzieć, że takie oznaczenie koperty finansowej spowoduje jej zmniejszenie, kolejne zmniejszenie bądź też

oznaczenie... To pomniejszy nam środki takie, które możemy wydawać według własnych potrzeb – to trzeba sobie jasno powiedzieć. Co do tego pytania, czy państwo... Jesteśmy przeciwni takiemu transferowi i to było jasno sprecyzowane. Natomiast nie należy tego łączyć z tym tematem, że te środki z polityki spójności w przyszłej perspektywie miałyby być niewydawane na tych terytoriach, które będą dotknięte procesem transformacji, konsekwencjami pójścia w kierunku gospodarki niskoemisyjnej. Przypomnę, że jesteśmy teraz w okresie programowania, przygotowujemy dokumenty programowe zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym, i nie ma, a przynajmniej nie przewidujemy takiej sytuacji, żeby było jakiegokolwiek wyłączenie jakichś terytoriów z wydatkowania środków polityki spójności. Zdajemy sobie sprawę z tego, jaka jest kwalifikowalność geograficzna obszarów, jaka jest tam intensywność wsparcia. To wszystko wynika oczywiście z regulacji europejskich, które są teraz procedowane w tzw. trilogach. Takiej sytuacji nie przewidujemy, to jest nasza jasna odpowiedź.

Co do tej kwoty dotyczącej transformacji, Drodzy Państwo, to, tak jak pan minister wspomniał, właściwym tym przypadkiem – i te szacunki, które tutaj się pojawiają, w doniesieniach prasowych bardziej niż oficjalnych... Właściwszym adresatem jest tutaj Ministerstwo Aktywów Państwowych bądź Ministerstwo Klimatu, bo stamtąd pochodzą te informacje. Tak jak pan minister wspomniał, oczywiście jak najbardziej będziemy w stanie, ponieważ to pytanie jest skierowane do Rady Ministrów, skoordynować ten proces i przekazać informację do naszych kolegów, żeby konkretnie powiedzieli, jak to zostało oszacowane, i wskazali ewentualne źródła finansowania, jeżeli taka transformacja byłaby przeprowadzana. To tyle z mojej strony. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Bardzo proszę w takim razie o przygotowanie takiej odpowiedzi na piśmie, dotyczącej, jak rozumiem, wysokości szacowanych wydatków, jak również metodologii tego szacunku. Bo metodologia zawsze odgrywa kluczową rolę przy określaniu wysokości. Bardzo dziękuję.

Przechodzimy do naszej opinii. Pani marszałek Morawska-Stanecka przedstawi projekt opinii komisji w sprawie tego rozporządzenia.

SENATOR

GABRIELA MORAWSKA-STANECKA

Zanim przedstawię tę naszą opinię, chciałabym zwrócić uwagę na taką zasadniczą rozbieżność, która cały czas się pojawia... rozbieżność pomiędzy tym, co jest przewidziane, i tym, co deklaruje rząd. Rząd wyraźnie sprzeciwia się uzależnieniu dostępu do środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji od zobowiązania się państw członkowskich do osiągnięcia konkretnych celów. I to jest niezrozumiałe, ponieważ to zakłada otrzymywanie pieniędzy na te wydatki bez wykazania jakichkolwiek dobrych intencji ze strony rządu co do poparcia zmian. I cała ta dzisiejsza dyskusja też na to wskazuje. Pan minister tutaj kilkakrotnie powiedział, że tego nie można zrobić z dnia na dzień. Oczywiście, że nie, ale rok 2050 to jest termin jednak w miarę odległy i można byłoby coś przygotować.

Stanowisko rządu wyrażone w opinii nasuwa wiele wątpliwości i tych wątpliwości... Chodzi przede wszystkim to, co już zaakcentował pan przewodniczący, że według deklaracji przewodniczącego Rady kraje, które nie weszły do tego porozumienia mającego zapewnić neutralność klimatyczną do 2050 r., będą miały obcięte środki o połowę, czyli zamiast oferowanych 2 miliardów Polska otrzyma 1 miliard. W związku z czym to jest poważne zagrożenie.

Poza tym należy wyrazić wątpliwości wobec stanowiska rządu w następujących kwestiach. Po pierwsze, rząd zadeklarował przeznaczenie środków na rzecz 4 województw: małopolskiego, wielkopolskiego, śląskiego i lubelskiego. Pytanie, jaki jest plan rządu, w jakich proporcjach te środki powinny być rozdysponowane pomiędzy wspomniane województwa.

Czy w obawie o utratę połowy tych środków z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji rząd rozważyłby zmianę swojego niesłużącemu niczemu stanowiska w sprawie neutralności klimatycznej?

Kolejne pytanie: jakie działania zostały podjęte celem zmiany postawy organów Unii celem rezygnacji ze zmniejszania środków? Jak

wyliczono tę kwotę 240 miliardów euro, która się cały czas pojawia, potrzebnych do transformacji energetycznej? Według danych Komisji Europejskiej potrzeby inwestycyjne Polski związane z osiągnięciem celu kształtują się na tym poziomie... To jak wyglądają starania negocjacyjne rządu celem pozyskania na ten cel dodatkowych środków z budżetu Unii Europejskiej?

Kolejne pytanie: czy rząd podjął starania lub jakiegokolwiek działania budujące koalicję państw, w których koszty transformacyjne są największe, celem wywierania większego wpływu w zakresie przeznaczania środków na te cele?

W swoich uwagach rząd domaga się włączenia do Funduszu Sprawiedliwej Transformacji inwestycji polegających na wykorzystaniu gazu ziemnego. Mam tutaj pytanie, czy rząd podjął działania, które spowodowałyby, że ta część gospodarstw domowych, która jest zgazyfikowana, ale nie korzysta z gazu ziemnego z uwagi na bardzo wysokie koszty eksploatacji... Czy rząd ma tutaj jakieś propozycje? Bo nie wystarczy domagać się od Komisji włączenia gazu ziemnego do tego funduszu – trzeba jeszcze sprawić, żeby... Przecież my na Śląsku, w południowej Polsce mamy takich sytuacji mnóstwo i to jest w zasadzie nagminne, że gospodarstwa domowe, które są zgazyfikowane, po prostu nie korzystają z gazu ziemnego właśnie dlatego, że po prostu ludzi na to nie stać.

Czy rząd podjął działania lub ma jakieś alternatywne rozwiązania, własne szacunki dotyczące kosztów transformacji energetycznej, tak by wprowadzono indywidualne, krajowe podejście przy podziale środków?

Jak rząd chce przystosować polską gospodarkę, twierdząc, że nadal musi być ona oparta na węglu? W jakim okresie i jakie przyniesie skutki społeczne brak transformacji? Czy rząd w tym zakresie poczynił jakieś analizy? Ile osób straci pracę i ile będą wynosiły straty w gospodarce? Ile będą wynosiły straty związane z ochroną zdrowia w tym zakresie, np. leczenie chorób, które są związane z niską emisją?

Czy rząd jest gotowy na pierwsze zmiany w gospodarce, które będą musiały być dokonane do 2030 r.? Jakie konkretne działania zostały podjęte i ile rząd w tym zakresie zainwestował?

Ze względu na koszty wdrażania tej nowej polityki wzrostu i europejskiego zielonego ładu koncepcja ustanowienia mechanizmu sprawiedliwej transformacji jest oczywiście w pełni

zasadna, a jej istotnym filarem ma być Fundusz Sprawiedliwej Transformacji, jednakże w obu wypadkach kluczowe znaczenie ma kwestia tej sprawiedliwości. Głównym problemem jest brak środków, brak zasobów finansowych, co skutkuje narzuceniem przez Komisję tego górnego limitu środków dla jednego państwa członkowskiego w maksymalnej kwocie 2 miliardów euro na okres 2021–2027. Jak wynika z rządowych analiz, w praktyce warunek ten dotyczyć będzie jedynie Polski, która jest jednym z krajów o największych kosztach zielonej transformacji. Osiągnięcie finalnego celu neutralności klimatycznej wymagałoby poniesienia dodatkowych kosztów na poziomie dwukrotnie wyższym niż średnia unijna. W tej sytuacji należy podzielić opinię rządu, że zarówno wielkość funduszu, źródła jego zasilania, jak i sposób alokacji jego środków wymagają dalszych uzgodnień, niemniej jednak wymaga to również bardzo dużej inicjatywy i aktywności rządu.

Wniosek: zgodnie z opinią merytoryczną dotyczącą projektu... spełnia wymagania formalne i te działania mogą być podjęte tylko na szczęblu Unii Europejskiej...

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Jaka jest w związku z tym konkluzja, Pani Marszałek, pani opinii? Mamy do wyboru: komisja popiera...

(*Senator Gabriela Morawska-Stanecka: Popieramy, komisja popiera...*)

...projekt aktu prawnego; komisja popiera...

(*Senator Gabriela Morawska-Stanecka: ...projekt aktu prawnego.*)

... projekt z uwagami rządu; komisja popiera stanowisko rządu; komisja...

SENATOR
GABRIELA MORAWSKA-STANECKA

Komisja popiera projekt z uwagami rządu, niemniej jednak w mojej ocenie, w ocenie komisji wymaga to dopracowania... Generalnie wymaga to bardzo dużej aktywności rządu celem pozyskania środków, a przede wszystkim przystąpienia do tej... Pomyliłam, przepraszam bardzo... Do zobowiązania się w czerwcu do osiągnięcia neutralności

klimatycznej do 2050 r... Niezrozumiałe jest stanowisko rządu, zgodnie z którym z jednej strony rząd oczekuje od Komisji środków na sprawiedliwą transformację, a z drugiej strony sprzeciwia się uzależnieniu dostępu do środków funduszu tylko tych państw członkowskich, które osiągną konkretne cele klimatyczne. Zwracam uwagę również na to, że właśnie te kraje, które nie przystąpią, będą miały te środki obcięte. Tak więc ta kwota nie wynosiłaby 2 miliardy, tylko wynosiłaby 1 miliard euro.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Rozumiem, że taka jest konkluzja pani projektu.

(*Senator Gabriela Morawska-Stanecka: Tak.*)

Czy ktoś z państwa chciałby w sprawie tego projektu opinii zabrać głos?

Pan europoseł Patryk Jaki.

EUROPARLAMENTARZYSTA
PATRYK JAKI

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Pani Marszałek! Wysoka Komisjo! Panie Ministrze! Szanowni Państwo!

Ja tylko pragnę zwrócić uwagę na najważniejsze elementy, które poruszaliśmy w tej dyskusji. Po pierwsze, w konkluzjach Rady, o których rozmawiamy, Polska w żaden sposób nie jest wykluczona z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, nawet jeżeli jest zapis mówiący o tym, że jedno państwo, w tym wypadku Polska, nie przystępuje do całego tego planu. To jest pierwsza uwaga.

Druga uwaga jest taka. Pytaliście państwo skąd te wyliczenia. To państwu w tej chwili powiem, że to są wyliczenia, które przygotowało Ministerstwo Energii. Minister Tchórzewski o nich mówił na kongresie w Rzeszowie i opierał się na obliczeniach Polskiego Komitetu Energii Elektrycznej, jednego z największych think tanków energetycznych, który współpracował ze wszystkimi rządami. Według tych wyliczeń koszty polskiej transformacji energetycznej według założenia *Green Deal* mogą dojść nawet do biliona euro. W związku z powyższym pragnę zwrócić uwagę, że z jednej strony jest bilion euro – takie koszty Polska może ponieść – a z drugiej strony jest 1 miliard bądź 2 miliardy, o które my

się kłócimy i które mają być rekompensatą. Pragnę zatem zwrócić uwagę na skalę i zauważyć, że to jednak dobrze, że rząd nie zgadza się na to, że w zamian za to, że my mamy zapłacić prawie 1 bilion, dostaniemy 2 miliardy.

Ale najważniejsza kwestia – już ostatnie zdanie – dotyczy tego, czy Polska, gdyby miałaby zrezygnować z węgla, będzie mogła w alternatywie zbudować jakieś stabilne źródła energii. W tej chwili to wygląda tak, że mamy zrezygnować z węgla. No ale gaz to jest passé, energia jądrowa też jest passé... No, przepraszam bardzo, to co, to mamy energetykę oprzeć na fotowoltaice i na wiatrakach, które stabilnym źródłem energii mogą być tylko na morzu i nie są w stanie zapewnić bezpieczeństwa energetycznego dla całego państwa? To są moim zdaniem kluczowe pytania. Dziękuję uprzejmie.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Dobrze.

Propozycja w związku z tym, proszę państwa, jest taka, abyśmy przegłosowali wniosek co do przyjęcia przez komisję projektu opinii przedstawionej przez panią marszałek Gabrielę Morawską-Stanecką, projektu opinii zawierającego zarówno pytania, jak i wątpliwości co do stanowiska rządu, ale generalnie popierającego projekt aktu prawnego, jakim jest rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

Czy dobrze sformułowałem, Pani Sprawozdawco, ten wniosek?

(Senator Gabriela Morawska-Stanecka: Tak. My jeszcze pracujemy nad sformułowaniem opinii...)

Tak naprawdę to jeszcze muszę oddać głos przedstawicielom rządu, żeby się odnieśli do tak sformułowanego wniosku.

Bardzo proszę.

**SEKRETARZ STANU W MINISTERSTWIE
FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ
GRZEGORZ PUDA**

Wysoka Komisja może każdy wniosek skierować... To znaczy jeżeli opinia będzie tak sformułowana, jak to zaproponował pan przewodniczący,

to oczywiście do tych pytań się odniesiemy. Pytanie tylko, czy dla pewnej prostoty tego, nad czym państwo głosujecie – ale to już nie jest jak gdyby moim zadaniem – nie lepiej byłoby skierować te pytania do nas, bo na nie i tak odpowiemy czy w tej formie, którą pan przewodniczący proponuje, czy w tej, o której ja mówię, a samą opinię pozostawić w formie samej opinii. Tak? Ale to jest oczywiście państwa decyzja. My czy w tej, czy w innej formie oczywiście odniesiemy się do tych wszystkich pytań, które tutaj dzisiaj padły, które zadała pani marszałek, pan przewodniczący. Tak że chodzi mi tylko o formę, o to, czy nie lepiej byłoby zrobić to np. tak, że z jednej strony napisać opinię, a z drugiej strony... My tutaj nie upieramy się, ale wydaje się, że byłoby rozsądne... Jeżeli będziemy mieli te pytania, no to po prostu będziemy mieli wkład i państwu na te pytania w formie pisemnej odpowiemy. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Dobrze.

Proszę państwa, zrobimy tak, że wszystkie te pytania, które zostały zadane przez panią marszałek, potraktujemy jak trzeci pakiet pytań. I będzie trzecia prośba do rządu, za pańskim pośrednictwem, o udzielenie pisemnej odpowiedzi.

(Senator Gabriela Morawska-Stanecka: Tak, na wszystkie.)

Tak? Komisja oczekuje zatem 3 odpowiedzi pisemnych – na pytanie zadane przez posła Biedronia i przeze mnie, na pytanie zadane przez panią senator Jazłowiecką i na pytania zadane przez panią marszałek.

Tymczasem poddaję pod głosowanie projekt opinii komisji spraw zagranicznych w następującym brzmieniu.

Komisja Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej z zadowoleniem wita inicjatywę Komisji Europejskiej zmierzającą do ustanowienia Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w celu łagodzenia negatywnych skutków transformacji klimatycznej poprzez wspieranie najbardziej dotkniętych terytoriów i pracowników oraz finansowanie dywersyfikacji i modernizacji lokalnej gospodarki oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na zatrudnienie.

Jednocześnie, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rządu RP, Komisja Spraw Zagranicznych

i Unii Europejskiej stoi na stanowisku, że, po pierwsze, budżetu funduszu w planowanej kwocie 7 miliardów euro nie odpowiada rzeczywistym kosztom transformacji klimatycznej, zwiększenie środków funduszu nie może nastąpić kosztem polityk traktatowych, w szczególności budżetu polityki spójności i wspólnej polityki rolnej. Po drugie, propozycja Komisji Europejskiej ograniczająca maksymalną alokację środków funduszu dla jednego kraju członkowskiego do kwoty 2 miliardów euro nie znajduje obiektywnego i merytorycznego uzasadnienia.

Komisja Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej podziela opinię, że:

1) sprawiedliwa metodologia alokacji funduszu na państwa członkowskie powinna zależeć od poziomu zatrudnienia w tych państwach w sektorze stałych paliw kopalnych oraz ich poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego;

2) zakres wsparcia funduszu powinien umożliwiać dofinansowanie nowych technologii bazujących na gazie ziemnym i energii jądrowej;

3) dostęp do środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji nie może być uzależniony od zobowiązania się potencjalnego beneficjenta do osiągnięcia konkretnych celów klimatycznych w określonym terminie...

(Senator Gabriela Morawska-Stanecka: To ostatnie zdanie jednak...)

I tutaj autopoprawka ze strony pani marszałek.

Proszę, Pani Marszałek.

SENATOR

GABRIELA MORAWSKA-STANECKA

Tak, tutaj jest autopoprawka. Polski rząd powinien przystąpić w czerwcu 2050 r. do porozumienia zapewniającego neutralność klimatyczną...

(Głos z sali: Nie, w czerwcu tego roku.)

W czerwca tego roku, tak, tak.

(Przewodniczący Bogdan Klich: Pani Marszałek, proszę o sformułowanie trzeciego punktu.)

(Rozmowy na sali)

Ostatni punkt brzmiałby tak: rząd Polski powinien zobowiązać się do wejścia do porozumienia mającego zapewnić neutralność klimatyczną do 2050 r...

(Przewodniczący Bogdan Klich: Trochę mało, trochę mało... Uważam, że jeszcze uzyskania pełnego dostępu do środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji...)

...celem uzyskania pełnego dostępu do środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

(Przewodniczący Bogdan Klich: Czyli, jeśli można całość...)

(Rozmowy na sali)

(Brak nagrania)

SENATOR

GABRIELA MORAWSKA-STANECKA

Rząd Polski powinien zobowiązać się do przystąpienia do osiągnięcia celu klimatycznego celem uzyskania pełnego dostępu... Tylko czy to jest...

(Rozmowy na sali)

(Brak nagrania)

PRZEWODNICZĄCY

BOGDAN KLICH

Pani senator sprawozdawca ma głos. Proponuje nam punkty, do których... Dodajemy jeszcze punkt czwarty, tak?

SENATOR

GABRIELA MORAWSKA-STANECKA

Nie, nie... Cały czas mówimy, dyskutujemy o ostatnim...

(Przewodniczący Bogdan Klich: To proszę przywołać w takim razie ten...)

(Rozmowy na sali)

Polski rząd powinien zobowiązać się do przystąpienia do osiągnięcia celu klimatycznego celem zapewnienia pełnego dostępu do środków z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji...

(Senator Marcin Bosacki: A może te cele zamienić, tak żeby najpierw...)

(Brak nagrania)

PRZEWODNICZĄCY

BOGDAN KLICH

Panie Przewodniczący, bardzo proszę.

SENATOR

WŁODZIMIERZ BERNACKI

Szanowni Państwo, tu są jak gdyby 2 problemy. Pierwszy problem jest taki, że... Dzisiaj dyskutujemy nad wnioskiem – przeczytam to dokładnie – dotyczącym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Powinniśmy w tej opinii, którą podejmujemy, skoncentrować się tylko i wyłącznie na tym aspekcie formalnoprawnym, natomiast ten cały anturaż polityczny dotyczący tego, w jaki sposób osiągnąć pełne finansowanie... No, chyba każdy, kto zasiada na tej sali, jest przekonany co do tego, że taki cel jest celem zasadniczym, podstawowym, głównym. I nie trzeba tutaj, wydaje się, w tej opinii podpowiadać rządowi, w jaki sposób ten cel osiągnąć. Wydaje mi się, że... Skoncentrujmy się tylko na tym wniosku dotyczącym rozporządzenia. Te poprawki, które są tutaj już dorzucane, są w mojej opinii całkowicie zbyteczne.

PRZEWODNICZĄCY

BOGDAN KLICH

Proszę państwa...
(*Brak nagrania*)

SEKRETARZ STANU W MINISTERSTWIE
FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ
GRZEGORZ PUDA

Właśnie miałem pytać...

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

Przedmiotowy wniosek Komisji związany z projektem utworzenia Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji... Komisja Europejska zaproponowała, żeby fundusz ten był wdrażany w ramach zarządzania dzielonego na podstawie tych samych przepisów co fundusze polityki spójności, stąd konieczne jest wprowadzenie odpowiednich zmian i dostosowań w projekcie tzw. rozporządzenia ramowego, ustanawiającego wspólne przepisy dla wdrażania tych funduszy. Tego dotyczy powyższy wniosek COM(2020) 023 wersja ostateczna.

Rząd popiera koncepcję realizacji Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w taki

sam sposób, jak fundusze polityki spójności. Wdrażanie funduszu w ramach zarządzania dzielonego zgodnie z zasadami dotyczącymi pozostałych funduszy tej polityki jest racjonalnym rozwiązaniem. Umożliwi to pełne zaangażowanie państw członkowskich w realizację działań służących sprawiedliwej transformacji w kierunku gospodarki neutralnej klimatycznie, a także wykorzystanie dotychczasowych doświadczeń z wdrażania polityki spójności. Ponadto warto zaznaczyć, że spójne jest to z zasadą pomocniczości, zgodnie z którą zadania należy realizować na najniższym możliwym poziomie.

Dostrzegamy możliwe problemy wynikające z późnego terminu przedłożenia tej propozycji. Propozycja włączenia Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji do rozporządzenia ramowego może spowodować opóźnienia w przyjęciu tego rozporządzenia, które obecnie jest na zaawansowanym etapie uzgodnień międzyinstytucjonalnych. Wniosek Komisji Europejskiej został opublikowany w maju 2018 r.

Nie wiem, ile mamy jeszcze czasu...

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Nie mamy, tak? Dobrze. No to na sam koniec, podsumowując nasze stanowisko, chcę powiedzieć, że nasze stanowisko jest oczywiście pozytywne względem zaproponowanej koncepcji wdrażania FST, niemniej mamy kilka istotnych uwag szczegółowych, które będziemy zgłaszać Radzie Unii Europejskiej w trakcie prac nad tym wnioskiem. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY

BOGDAN KLICH

Dziękuję uprzejmie.
Pani senator.

SENATOR

GABRIELA MORAWSKA-STANECKA

W związku z tym, że te obydwa wnioski należy rozpatrywać w zasadzie łącznie, w kontekście tego pierwszego projektu rozporządzenia ustanawiającego Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, to zarówno uwagi, pytania, jak i opinia są dokładnie takie same jak w przypadku pierwszego wniosku. Opinia jest pozytywna...

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję bardzo.

Czy są jakieś głosy w dyskusji na ten temat?
Nie widzę, nie słyszę...

(*Senator Danuta Jazłowiecka*: Ja mam, przepraszam.)

A, tak, bardzo proszę. Pani wiceprzewodnicząca Jazłowiecka.

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Powiedział pan, że będziecie państwo na bieżąco zgłaszali szczegółowe uwagi. Czy mógłby pan zapowiedzieć, jakiego rodzaju to mają być uwagi i czy już jesteście państwo przygotowani?

Chciałabym się też dowiedzieć, na jakim etapie są przygotowania programów operacyjnych do tych funduszy i czy te programy operacyjne już zawierają elementy związane z transformacją.

SEKRETARZ STANU W MINISTERSTWIE
FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ
GRZEGORZ PUDA

Te propozycje dotyczą finansowania i współfinansowania... Nie wiem, czy pan dyrektor Dzierzgw... Pan dyrektor Dzierzgw... chciałby się do tego odnieść, tak że odpowiemy.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Proszę, Panie Dyrektorze.

DYREKTOR DEPARTAMENTU STRATEGII
W MINISTERSTWIE FUNDUSZY
I POLITYKI REGIONALNEJ
ROBERT DZIERZGWA

Dziękuję serdecznie.

Szanowni Państwo, to się pojawiło w trakcie naszej dyskusji dotyczącej kwestii warunkowości... Elementy, na które na bieżąco reagujemy, pojawiają się w trakcie spotkań na szczycie czy

też w ramach kolejnych projektów tzw. negocjacji, czyli takiego dokumentu, który zawiera przesądzenia, jeżeli chodzi o kwestie związane z wdrażaniem WRF, głównie dotyczące alokacji na poszczególne polityki. W trakcie tych negocjacji akurat teraz, na szczycie, który miał miejsce 20 i 21 lutego, pojawiła się propozycja, aby np. podnieść stopy dofinansowania, to było to zaproponowane przez przewodniczącego Michela – do 5 punktów procentowych w kategorii regionów niżej rozwiniętych, w kategorii regionów przejściowych, szczególnie tych, które po raz pierwszy są w tej kategorii. Przypomnę, że jeżeli będzie osiągnięty kompromis, to w przypadku Polski będą to 2 regiony: region Wielkopolski oraz Dolny Śląsk. Chcielibyśmy, aby one miały – jako te, które pierwszy raz wychodzą z polityki spójności, chodzi o ten cel dla najuboższych regionów – maksymalnie duże dofinansowanie.

Tak samo walczyliśmy o wyższe dofinansowanie projektów realizowanych z funduszu spójności. Tak że ta dyskusja jest żywa, na agendzie pojawiają się nowe propozycje. Jak państwo wiecie, po tym szczycie była ta warunkowość dotycząca podziału 50 na 50... Na bieżąco będziemy oczywiście reagować i na bieżąco stanowiska przedstawiać. I to nie jest tak, jak to też padło w dyskusji, że nic nie robimy, bo ta dyskusja cały czas trwa, jest kuluarowa. To nie jest dyskusja, że tak powiem, od szczytu do szczytu, tylko to naprawdę są wysiłki, trwają dyskusje, jak pan minister wspominał, z przedstawicielami w Parlamencie Europejskim. My w ramach Rady z kolegami z innych państw członkowskich na poziomie eksperckim spotykamy się na bieżąco. Te negocjacje są dość trudne przede wszystkim ze względu na to, że propozycje wieloletnich tych ram finansowych są niesatysfakcjonujące nie tylko dla Polski, ale i dla innych państw członkowskich. Stąd jest tak ciężko o kompromis, który byłby zaproponowany na forum europejskim. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję bardzo.

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Poproszę o odpowiedź na piśmie w takim razie. I to będzie czwarta odpowiedź na piśmie, o którą prosimy podczas dzisiejszego posiedzenia komisji.

Rozumiem, że mogę poddać pod głosowanie wnioski o poparcie tego aktu prawnego, czyli – muszę to odczytać – zmienionego wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu i Migracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz. Chodzi o dokument o sygnaturze COM(2020) 023.

Propozycja naszej opinii jest taka: komisja popiera projekt tego aktu prawnego.

Kto z państwa jest za przyjęciem takiego stanowiska? (6)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Jednogłośnie przyjęliśmy takie stanowisko. Dziękuję bardzo.

I punkt kolejny, trzeci.

Prezydium komisji proponuje wystąpić... Proponujemy o wystąpienie o stanowisko rządu do projektów aktów nieustawodawczych o sygnaturach COM(2019) 636 oraz COM(2020) 014, 021, 024, 035, 037, 050.

Czy są jakieś inne głosy w tej sprawie?

Nie ma. W związku z tym, jak rozumiem, komisja zaakceptowała propozycję wystąpienia o stanowisko rządu do tych projektów aktów nieustawodawczych...

Panie Ministrze.

**SEKRETARZ STANU W MINISTERSTWIE
SPRAWIEDLIWOŚCI
MARCIN ROMANOWSKI**

Panie Przewodniczący, chcieliśmy zwrócić się z prośbą o wystąpienie o stanowisko rządu również w sprawie dokumentu COM(2020) 024. Tak było w pierwotnej propozycji. To jest projekt,

który dotyczy konwencji dotyczącej eliminacji przemocy i molestowania w świecie pracy. Aktualnie Rada Ministrów, rząd pracuje nad projektem ustawy dotyczącej przemocy, dotyczącej właśnie usprawnienia przeciwdziałania przemocy w zakresie kodeksu postępowania cywilnego. I to byłoby, wydaje się, zasadne. To jest zagadnienie o szczególnej doniosłości społecznej.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Ja to także poddam w tej chwili pod rozważenie, dlatego że... Może pan minister nie usłyszał, ale dokument nr 024 został wymieniony.

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Marcin Romanowski: A, to przepraszam bardzo.)

Tak że chodzi o akty COM (2020) 014, 021, 024, 035, 037 i 050.

Rozumiem, że jest konsensus co do tej sprawy.

W kolejnym punkcie porządku naszych obrad proponujemy, żeby nie występować o stanowisko rządu do projektów aktów nieustawodawczych o sygnaturach COM(2019) 631 i 624 oraz COM(2020) 001, 002, 003, 005, 008, 017, 028, 029 i 032.

Czy są inne propozycje w tej sprawie? Nie ma.

Stwierdzam, że komisja zaakceptowała tę propozycję.

Porządek obrad został wyczerpany. Dziękuję państwu za obecność i za uwagę.

Następne posiedzenie komisji odbędzie się na godzinę przed rozpoczęciem obrad plenarnych w czwartek 27 lutego i będzie poświęcone aktualnemu stanowi negocjacji w sprawie dostępu do Funduszu Sprawiedliwej Transformacji i przyjęcia celu klimatycznego 2050.

Informuję państwa, że tego samego dnia, czyli w czwartek 27 lutego, o godzinie 13.00 odbędzie się spotkanie z Michelelem Barnierem w celu omówienia aktualnego stanu relacji pomiędzy Unią Europejską a Wielką Brytanią i tego, co z tego wynika dla polskich obywateli w Wielkiej Brytanii.

Dziękuję bardzo. Zamykam posiedzenie.

(Koniec posiedzenia o godzinie 14 minut 29)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie:

Centrum Informacyjne Senatu, Dział Edycji i Poligrafii